

Basisinkomen: bestaanszekerheid & vrijheid

GroenLinks De Bilt

21 november 2018

Alexander de Roo

De vier criteria van het basisinkomen

- **Universeel:** Elke volwassene in Nederland krijgt het. Net als nu kinderbijslag en AOW
- **Hoog genoeg :** Het bedrag moet zorgen voor een fatsoenlijke levensstandaard, die aan de sociale en culturele normen voldoet in het betrokken land.
- **Onvoorwaardelijk:** geen tegenprestatie en ook geen vermogenstoets
- **Individueel:** basisinkomen wordt per individu uitgekeerd, niet per huishouden

Basisinkomen is Sociaal & Liberaal

Sociaal

- Einde aan de armoede
- Betere onderhandelingspositie voor werknemers
- Erkenning van onbetaald werk: opvoeden van kinderen, vrijwilligerswerk, mantelzorg

Liberaal

- Werken loont
- Minder bureaucratie
- Meer ondernemerschap
- Flexibeler arbeidsmarkt

10 redenen voor een basisinkomen

1. De armoedeval wordt opgeheven. **Armoede wordt structureel aangepakt.** Nu gaat iemand in de bijstand die een minimumloon baan accepteert erop achteruit
2. Meer vrije tijd en een meer **ontspannen samenleving. Meer vrijheid.** Betaald werk en vrije tijd worden beter/eerlijker verdeeld.
3. Sterke **vereenvoudiging van het sociale stelsel** en afschaffing van het huidige stelsel van sociale zekerheid als het oBI hoog genoeg is.
4. De ICTer (of wie dan ook) die zijn baan verliest hoeft zijn huis niet meer op te eten.
5. Zware beroepen zoals vuilnis ophalen of saaie banen zullen **beter beloond** worden of weg geautomatiseerd
6. **Kunstenaars wijden zich aan de kunst** (ipv talloze bijbaantjes). **Studenten aan hun studie.**
- 7 **ZZPers krijgen een stevige basis** en zullen in aantal toenemen
8. **Kleine middenstanders krijgen lucht**, zodat de laatste winkel in het dorp kan blijven
9. Niet alleen academici, maar **iedereen zal een sabbatical year** kunnen nemen
- 10 . De **arbeidsmarkt gaat beter functioneren.** Kleine baantjes worden aantrekkelijker en mensen kunnen veel makkelijker tussen kleine en grote banen wisselen; en **beter zorg en werk combineren.**

Effecten van het basisinkomen

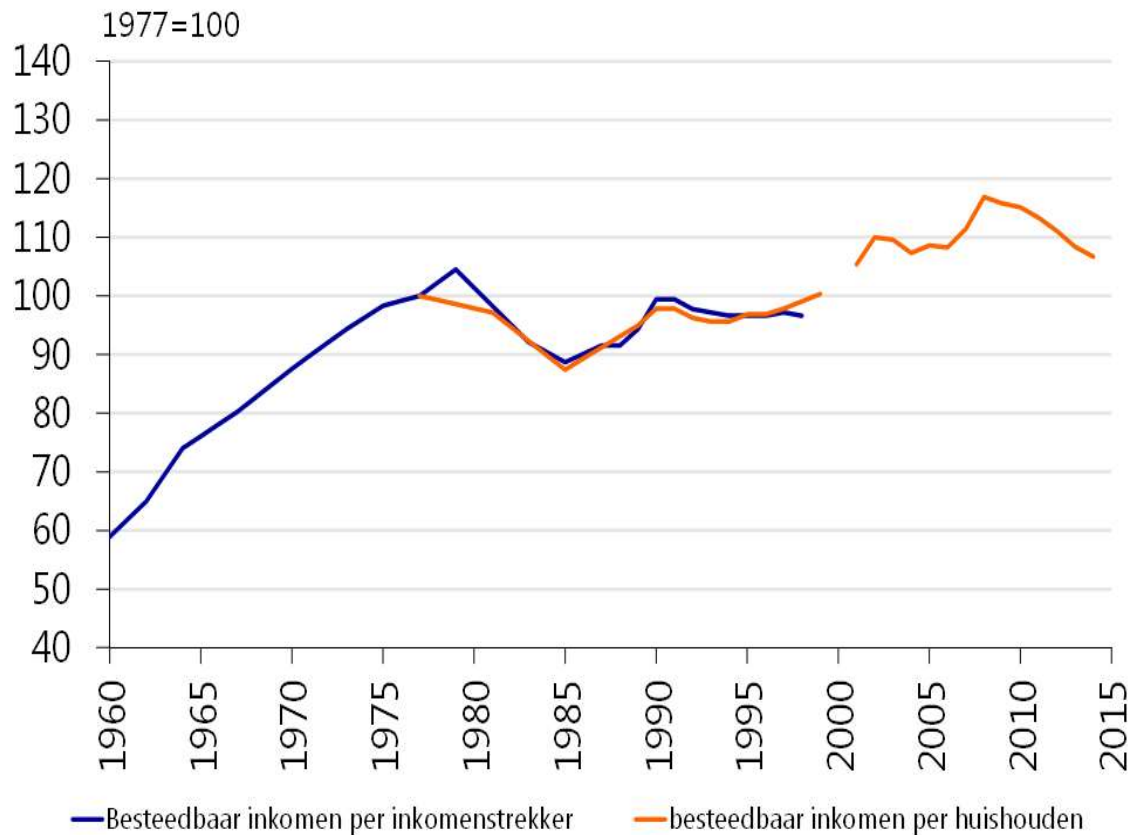
16 experimenten tot nu toe wereldwijd

- Gezondere mensen/ minder stress
- Minder criminaliteit
- Meer ondernemerschap
- Beter schoolprestaties
- Meer emancipatie
- Minder overhead/overheid
- Meer ouderschapsverlof
- Meer vrijwilligerswerk/mantelzorg
- Gelukkiger mensen

Basisinkomen niet langer een utopie maar een noodzaak

- Reëel besteedbaar **inkomen stagneert al 40 jaar**
- Steeds meer flex banen+ ZZPers en steeds **minder vaste banen**
- **Automatisering** gaat steeds sneller
- **De armoedeval** is door de vele inkomensafhankelijke regelingen steeds groter geworden

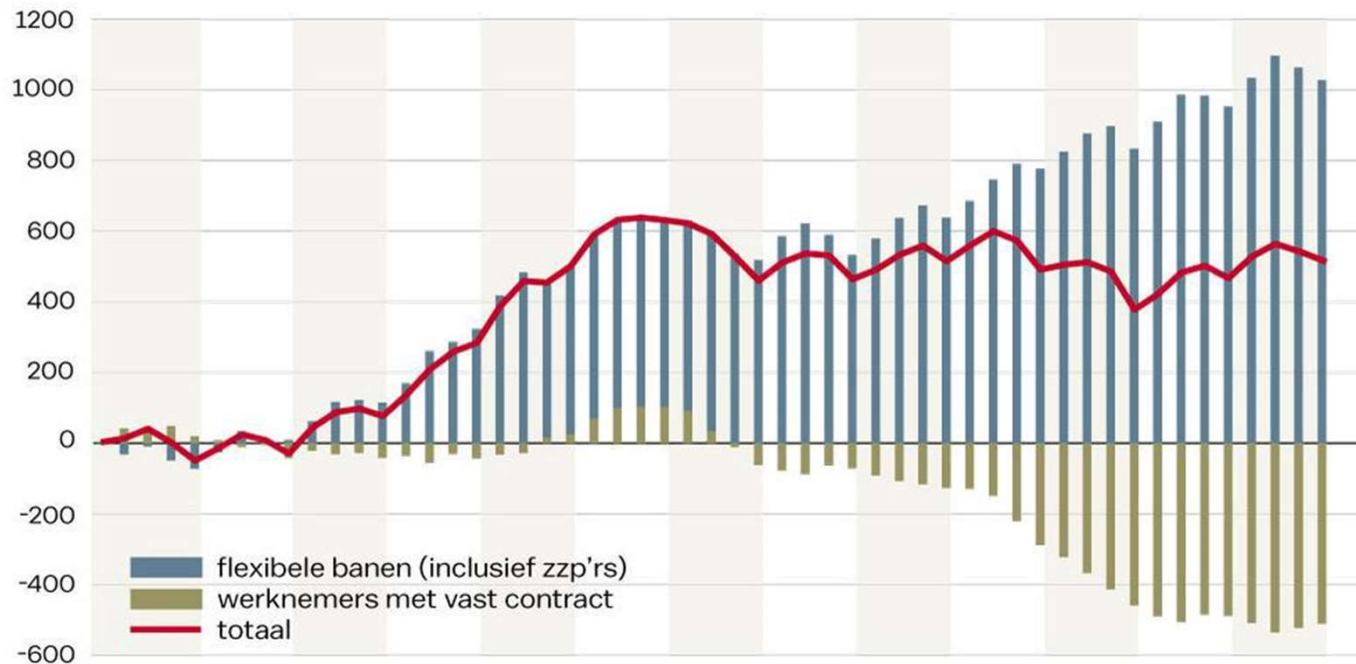
Het [economisch bureau van de Rabobank](#) stelde in februari 2018 dat het reëel besteedbare inkomen al 40 jaar stagneert.

Meer Flex banen en minder vaste banen

Het precariaat groeit (2 miljoen uitkeringsgerechtigden, 2 miljoen flex banen, 1 miljoen ZZP en 5 miljoen vaste banen) (ontwik. sinds 2004)

Meer mensen met een baan, maar minder met een vast contract.

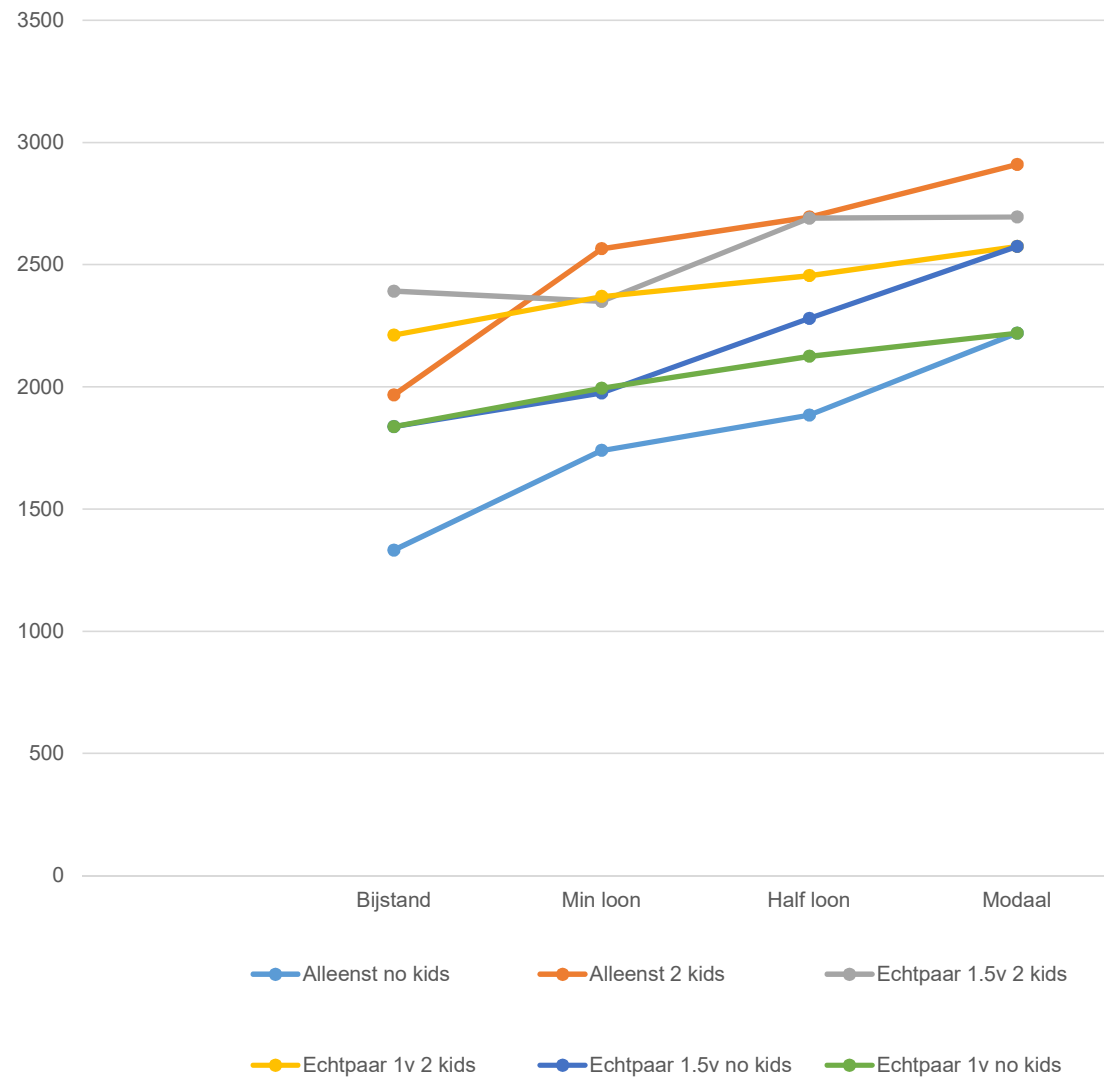
47% Of All Jobs Will Be Automated By 2034, And 'No Government Is Prepared' Says Economist

Armoedeval niet alleen voor mensen in de bijstand, maar voor iedereen tussen bijstand en modaal.

- Een stel met twee kinderen in een huurhuis. Zij werkt € 20.000 bruto, hij zorgt voor kinderen en huishouden. Zij vindt nieuwe baan 31.000 €. Feest!
- **Hoeveel houdt dit stel netto over?**
- Tussen bijstand en modaal valt 70 tot 107 % weg als je bruto meer verdient. Boven modaal is dat 30 tot 50 %.
- VVD: hard werken loont. Niet dus alleen voor bovenmodaal (de VVD kiezer)

Besteedbaar Inkomen

Thomas Moore Utopia 1516

precies 502 jaar geleden

"I once happened to be dining with the Cardinal when a certain English lawyer was there. I forgot how the subject came up, but he was speaking with great enthusiasm about the stern measures that were then being taken against thieves. 'We're hanging them all over the place', he said. 'I've seen as many as twenty on a single gallows. And that's what I find so odd. Considering how few of them get away with it, how come we are still plagued with so many robbers?' 'What's odd about it?', I asked – for I never hesitated to speak freely in front of the Cardinal. 'This method of dealing with thieves is both unjust and undesirable. As a punishment, it's too severe, and as a deterrent, it's quite ineffective. Petty larceny isn't bad enough to deserve the death penalty. And no penalty on earth will stop people from stealing, if it's their only way of getting food. In this respect, you English, like most other nations, remind me of these incompetent schoolmasters, who prefer caning their pupils to teaching them. Instead of inflicting these horrible punishments, **it would be far more to the point to provide everyone with some means of livelihood, so that nobody's under the frightful necessity of becoming, first a thief, and then a corpse.**"

Eerste golf Basisinkomen 1916-1944

- State Bonus League / **debat op Labour congres 1920**
- Henry George: **Belasting op land** opbrengst uitkeren aan iedereen
- Social Credit Party (Georgisten) aan de macht in 2 provincies
- Oxford Professor G.D.H. **Cole de term basic income geïntroduceerd**
- VS Louisiana Senator Huey Long “Share the Wealth” 1935
- Liberal peer Juliet Rhys-Williams (1943) “new social contract”

- 1944 Beveridge & de Londense Commissie van Rhijn 1944 legden de grondslagen voor het huidige systeem van sociale zekerheid (Verzekeringsgedachte) Uitrol hiervan duurde 30 jaar!

Opkomst en ondergang van de tweede golf vooral in de VS en Canada ca 1960-1980

- 1962 Milton Friedman (Nobelprijs) **Negatieve inkomsten belasting**
- 1967 James Tobin (Nobelprijs) **Demogrant** (term voor basisinkomen)
- 1969 Nixons Family Assistance Plan (NIT) 1972 bijna aangenomen..10 stemmen in de Senaat tekort.. Democraten vonden het bedrag te laag
- 1972 Presidentskandidaat McGovern (D) **demogrant voor iedereen**
- 4 Experimenten met negatieve inkomstenbelasting VS
- MINCOM experiment 1974-1979: gezondheidskosten 8,5 % omlaag
- Alaska Dividend sinds 1982 (Elk jaar krijgen man, vrouw en kinderen een maandsalaris)

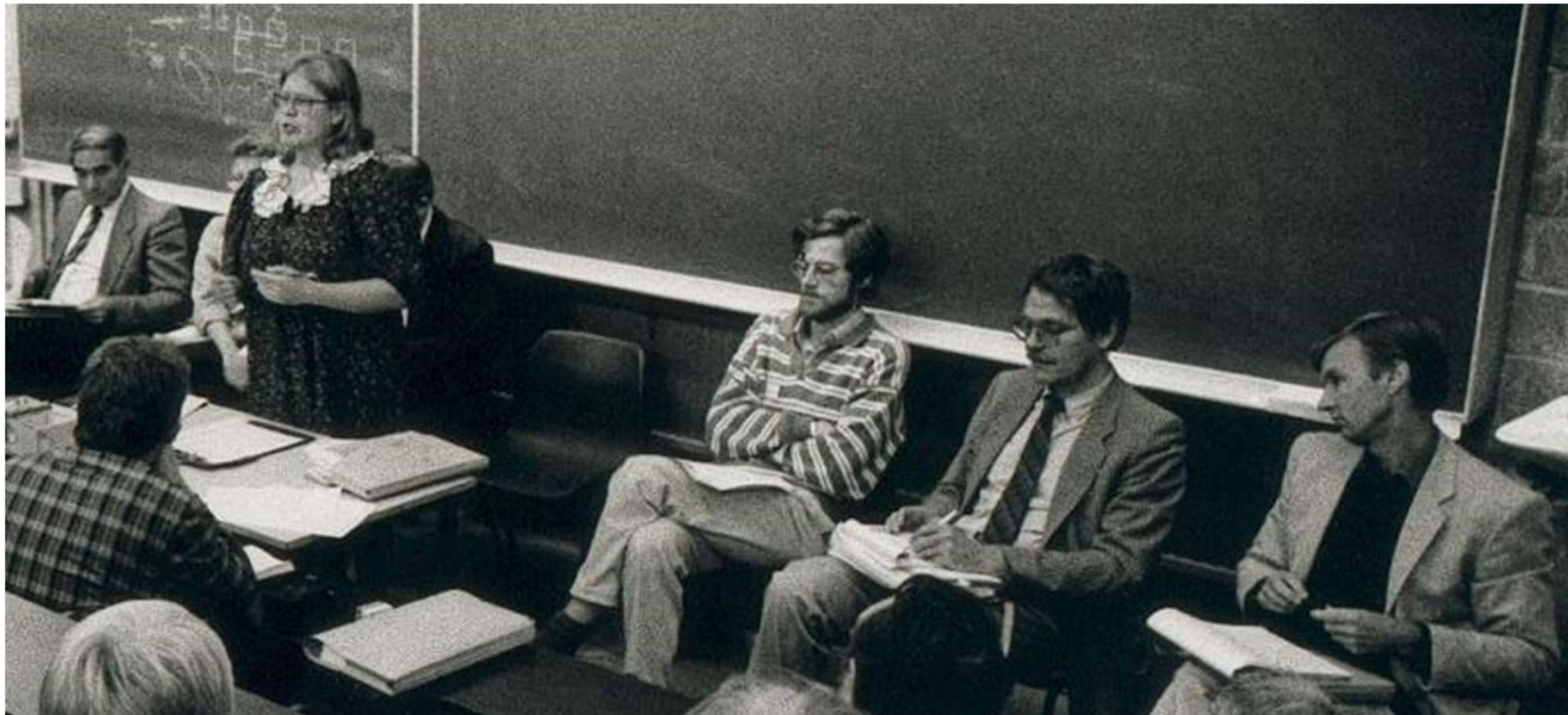
Derde golf basisinkomen 1986- heden

verspreiding wereldwijd & nieuwe experimenten

- 1976 Prof. Kuiper (VU Sociale Geneeskunde) gegarandeerd inkomen
- 1977 PPR (een van de voorlopers van GroenLinks) basisinkomen in het verkiezingsprogramma (1^e partij ter wereld)
- 1985 WRR rapport Waarborgen voor sociale zekerheid (gedeeltelijk basisinkomen van 500 gulden voor iedereen)
- 1986 Oprichting van BIEN: Basic Income European Network
- 2004 BIEN in Zuid Afrika: Basic Income Earth Network
- 2013 intensivering van de discussie
- 2017-2018 Finse proef met 2000 werklozen, onbeperkt bijverdienen
- 2017-2019 experimenten in Wageningen, Nijmegen, Utrecht, Tilburg, Groningen, Deventer en Amsterdam. Gemankeerd, want je mag slechts 200 € bijverdienen
- 2018-2019 Proef in Ontario met 3000 mensen. Testen welzijn en arbeidsmarkt
- 2019 Proef in Stockton (arm stadje nabij Silicon Valley)

BIEN

oprichting september 1986 / 32 jaar geleden

BIEN

bestuur 1991 in Florence Italië

Guy Standing, Edwin Morley- Fletcher, Philip van Parijs, Alexander de Roo, Walter van Trier

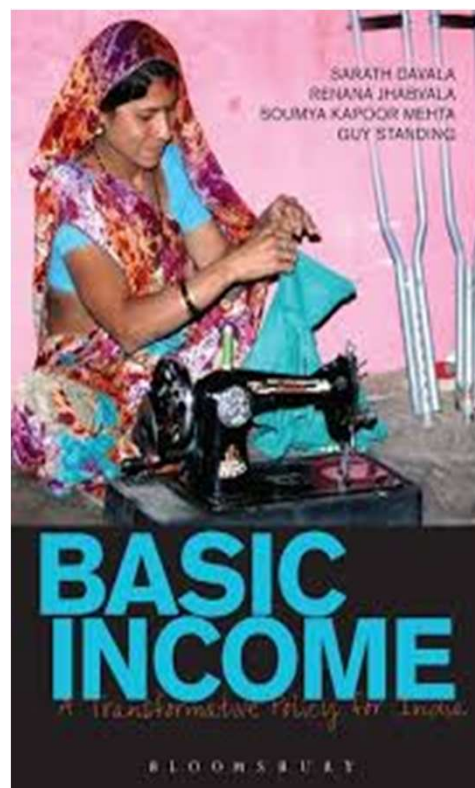
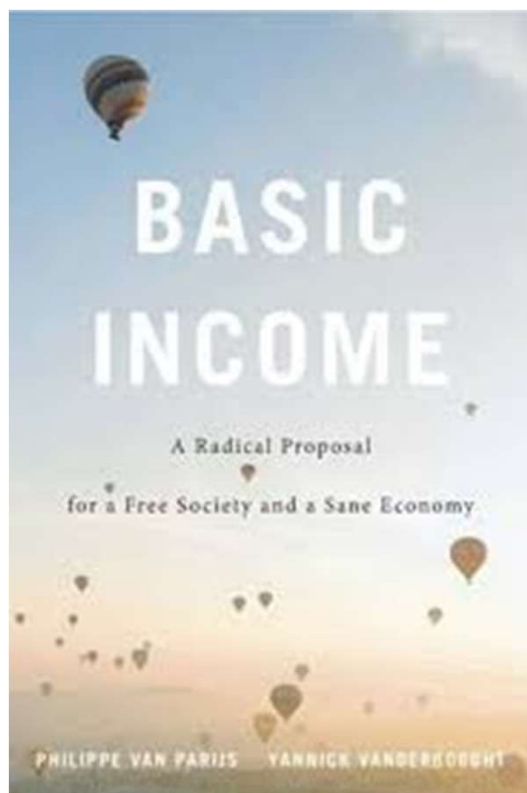

Intermezzo NRC 19 december 1994

DEN HAAG. Melkert voelt niets voor invoering van een basisinkomen, omdat het middel volgens hem veel te grofmazig is. Het laat volgens de PvdA-minister slechts de keus tussen onrechtvaardigheid en onbetaalbaarheid. 'Of je duikt ver onder het sociaal minimum, of je doet dat niet en dan kost het miljarden', meent Melkert. VVD-minister Zalm toonde zich zaterdagavond in KRO's Brandpunt zeer positief over het basisinkomen, zoals hij dat eerder had gedaan tijdens zijn ambtsperiode als directeur van het Centraal Planbureau. Zijn D66-collega Wijers maakte zich zaterdag in NRC Handelsblad in voorzichtige termen kenbaar als een voorstander van het idee.

Tallose boeken over basisinkomen

Rutger Bregmans boek in 25 talen vertaald.....zondag NPO2 21.05 kijken

Er is een voorstel om te komen tot een basisinkomen: iedereen zou van overheidswege een bepaald -beperkt- inkomen ontvangen, ongeacht andere inkomsten en zonder de verplichting om zich beschikbaar te stellen voor de arbeidsmarkt. Het systeem van belastingen en uitkeringen wordt dan hierop aangepast. Vindt u dit een goed voorstel?

Steun van de bevolking voor basisinkomen

Maurice de Hond voorjaar 2016 (in 1993 was slechts 19 % voor)

N=3000+		Allen	Huidig stemgedrag						
			PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GroenLinks
Ja	40%	37%	18%	24%	44%	53%	54%	60%	
Nee	45%	46%	73%	61%	45%	34%	31%	22%	
Weet niet/geen antwoord	15%	17%	8%	15%	12%	13%	14%	18%	

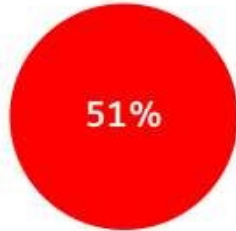
Zonder uitleg over
het basisinkomen

Met uitleg over **hoe het**
basisinkomen **werkt***

Met bovendien uitleg
over **hoeveel het**
basisinkomen **kost****

* De uitleg die aan de ondervraagden is gegeven is als volgt: "Het basisinkomen is uitkering die elke inwoner van Nederland ontvangt, ongeacht of hij/zij werkt of niet. Het basisinkomen is bedoeld als bestaansminimum om van te leven. Men krijgt het zonder dat de overheid er voorwaarden aan stelt: geen sollicitatieplicht of andere tegenprestatie. Als men gaat werken mogen de verdiensten gehouden worden, dit gaat niet ten koste van het basisinkomen dat men blijft ontvangen. Het basisinkomen vervangt alle andere uitkeringen, zoals de bijstand, arbeidsongeschiktheidsuitkering of de AOW. Toeslagen (kinderopvangtoeslag, huurtoeslag, zorgtoeslag, etc.) blijven wel bestaan."

** De uitleg die aan de ondervraagden is gegeven is als volgt: Wanneer iedere volwassene een basisinkomen van zo'n €1.000 per maand ontvangt, zal dit de samenleving naar schatting ongeveer €100 miljard per jaar extra kosten. Deze kosten kunnen bijvoorbeeld worden opgebracht door de inkomstenbelasting te verhogen, de BTW te verhogen of bedrijven meer belasting te laten betalen

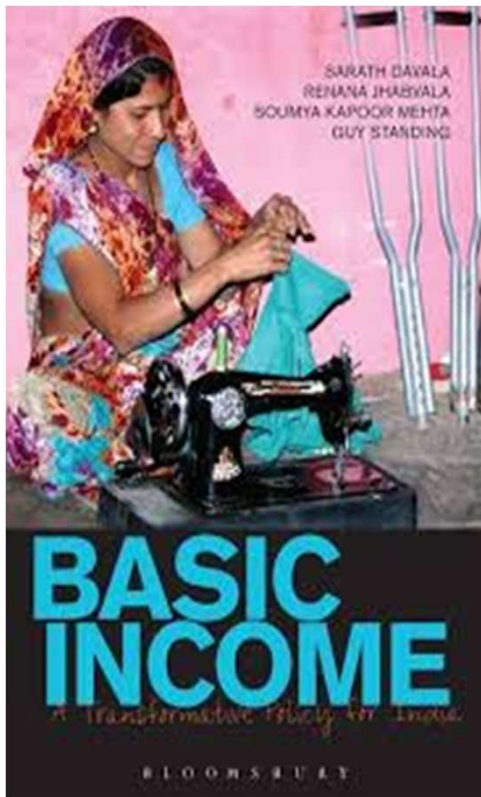
— 2016 BIEN CONGRESS ON NATIONALS ORGANIZATIONS

foto 2016 Seoul Korea: 16 experimenten zijn er geweest. In Finland, Nederland en Canada lopen nu experimenten. Kenia (Give Directly) loopt. Schotland wil experimenteren, 13 Franse departementen willen experimenteren. Rheinhausen (CH) gaat experimenteren. Barcelona experimenteert. Stockton (California) begint 2019. Labour wil experimenteren. Felle discussies in Duitsland. Maar ook buiten Europa.

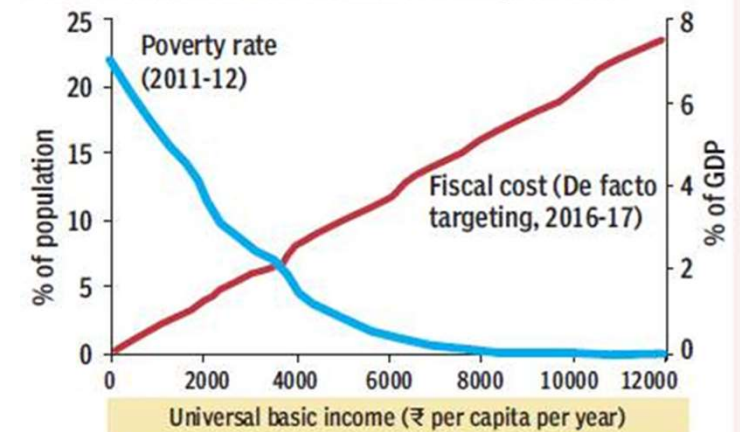

BIEN 19 e Congres augustus 2019

Hyrdabad India

UBI's fiscal cost & effect on poverty

₹ 7,620

UBI per person for 2016-17, based on poverty line in 2011-12* (NSS)

*Target poverty level 0.45%

4.9% of GDP

UBI's fiscal cost at a target sub-universality rate of 7.5%

Source: NSS 2011-12, Budget 2016-17, Economic survey calculations

Greens Call for Universal Basic Income

Greens leader Richard Di Natale has proposed a radical overhaul of Australia's welfare system through the introduction of a universal basic income scheme.

Hun Voorstel: Begin met 18-25 jarigen. Dat kost 2 miljard australische \$ op een begroting van 500 miljard. En dan elk jaar een jaar erbij.

De twee argumenten tegen het basisinkomen

- Niet genoeg mensen blijven werken
- Een basisinkomen dat hoog genoeg is, is niet betaalbaar
- CPB discussie met N. Klein (Vrijzinnige partij)
- Basisinkomen op bijstandsnivo (€ 1.000 en € 1.500 euro) kan ZONDER belastingverhoging
- Basisinkomen zonder toeslagen kost 30 miljard €

500 € + 500 €

De Kosten

Er zijn 10 miljoen volwassenen tussen 18 jaar en de AOW leeftijd. Dat kost $12 \times 500 \text{€} \times 10$ miljoen is **60 miljard €**

De huishoudtoeslag van 500 € per een, twee of meer personen woning kost: $500 \times 12 \times 5,7$ miljoen huishoudens is **34 miljard €**.

Er zijn 7,7 miljoen huishoudens in Nederland, maar circa 2 miljoen huishoudens worden bewoond door AOW'ers en die vallen buiten dit systeem.

• **Totaal** **94 miljard €**

• Wat kan er vervallen in het huidige systeem van sociale zekerheid en belastingen?

- Aftrek Zelfstandigen 3 miljard €
- Re-integratiebudget 6 miljard €
- Heffingskortingen en arbeidskortingen 43 miljard €
- Hypotheekrente aftrek naar nul 14 miljard €
- Besparing op arbeidsongeschikten: 7 miljard (is $\frac{3}{4}$ van huidige uitkeringen. Er blijft een kop op het basisinkomen voor arbeidsongeschikten)
- Bijstand 7 miljard (6,45 miljard op de rijksbegroting en nog eens 10 % voor de gemeenten is 0,645 miljard)
- Studiefinanciering 5,3 miljard
- WW (rest WW blijft) 4,5 miljard.
- Wajong 3,3 miljard
- Bijdragen van de werkgevers ca 1 miljard
- Loonkosten subsidies ca 1 miljard
- Verlaging ziektewet uitkeringen 1 miljard
- Minder ambtenaren $\frac{3}{4}$ kan weg 3 miljard

_____ +

• **Totaal** **99 miljard €**

€ 650 (bi) + € 600 (toeslag)+ € 300 KB

Datum: 19-04-2018

Bijlage 3 Voorbeeldberekening

Hieronder staat een voorbeeldberekening voor de tweede variant voor een drietal situaties.

Alleenstaande 2018	1 kind		2 kinderen		3 kinderen	
	Huidig	Basis inkomen	Huidig	Basis inkomen	Huidig	Basis inkomen
Netto bijstand	984	1250	984	1250	984	1250
Kinderbijslag	80	300	161	600	241	700
Kindgebonden budget	352	0	426	0	450	0
Zorgtoeslag	89	0	89	0	89	0
Huurtoeslag (huur=550)	279	279	279	279	279	279
Netto inkomen	1.784	1.829	1.939	2.129	2.043	2.229
Verschil		45		190		186
Verschil (%)		+2,5%		+9,8%		+9,1%

Vragen & Discussie

